
Ratnakanksha

रत्नकण्क्ष

Document Information

Text title : Ratnakanksha Desire for a Gem

File name : ratnAkAMkShA.itx

Category : misc, kathA

Location : doc_z_misc_general

Transliterated by : samskrit dot samvadah at gmail.com

Proofread by : samskrit dot samvadah at gmail.com

Translated by : samskrit dot samvadah at gmail.com

Latest update : April 6, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 6, 2024

sanskritdocuments.org

Ratnakanksha

રત્નાકાંક્ષા

એકસ્મિન્ નગરે એકઃ વીરઃ રાજા આસીત્ । સ દયાલુઃ કૃપાલુઃ ચ આસીત્ । એકદા સ સ્નાતું સરસ્તીરમ્ અગચ્છત્ । તત્ર સઃ અપશ્યત્ સિંહેન એકા મૃગી ગૃહ્યતે । સઃ રાજા સિંહં હત્વા મૃગીં રરક્ષ । તત્પશ્ચાત્ સા મૃગી નિજસ્વરૂપે પ્રત્યાગચ્છત્ । સા મૃગી એકા અપ્સરા આસીત્ યા સ્વપતિના સહ વિહારાર્થમ્ અસ્મિન્ અરણ્યે પ્રાવિશત્ ।

સા રાજાનં તસ્યાઃ પ્રાણરક્ષાર્થં ચત્કિચ્ચિદપિ યાચનાય અવદત્ । રાજા વિચાર્ય એકમ્ અદ્વિતીયં રત્નમ્ અચાચત । સા તં રાજાનમ્ અદ્વિતીયં રત્નં દત્વા અન્તરધીયત । રાજા રત્નં પ્રાપ્ય અતીવ પ્રસન્નઃ બભૂવ । સ પ્રસન્નવદનં સ્વરાજ્યમ્ અગચ્છત્ ।

સ્વપ્રાસાદે ગત્વા સ રાણીઃ તત્ રત્નમ્ અદર્શયત્ । રત્નં દૃષ્ટ્વા સર્વાસાં રાણીનાં હૃદયેસુ લોભઃ બભૂવ । તિસૃભિઃ રાણીભિઃ તં પ્રાપ્તું પ્રયાસકર્મમ્ આરભ્યત ।

પ્રથમા નિજગુમચરાય આદિશત ગચ્છ તત્ રત્નમ્ અત્ર આનય ઇતિ । દ્વિતીયા સુરૂપતમા નિજપત્યુઃ નિકટં ગત્વા તસ્મૈ ઉલ્લપતિ સ્મ । તૃતીયા અન્યથોઃ રાણ્યોઃ ભોજને વિષમ્ અક્ષિપત્ ।

અત્ર પ્રથમાયાઃ રાણ્યાઃ ગુમચરં રત્નં ચોરયિત્વા તસ્યૈ દદૌ । સા રત્નમ્ અગોપાયત્ ભોજનં ચ કૃત્વા અમ્રિયત । તથા દિતીયાયૈ રત્નં દાતું રાજા વચનમ્ અચચ્છત્ । સા પ્રસન્નતયા સ્વભોજનં રાણે અચચ્છત્ યત્ ભુક્ત્વા સઃ અપિ અમ્રિયત । રાજા નિજવચનં પૂર્ણમ્ અકૃત્વા એવ અમ્રિયત અતઃ સઃ પ્રેતરૂપેણ ભ્રમતિ । પ્રથમા રાણી ચૌરકર્માત્ નરકમ્ અગચ્છત્ । મન્ત્રિણઃ તૃતીયાં રાણીં રાજહત્યારોપેણ દેશાત્ બહિઃ અપ્રેષયન્ । તસ્મિન્ રાજ્યે રાણઃ અભાવે ગૃહવિદ્રોહં બભૂવ । ભયહુરાત્ યુદ્ધાત્ સંપૂર્ણ રાજ્યં વ્યનશ્યત્ । દ્વિતીયા રૂપવતી રાણી શૃંગારહીના સન્યાસિની ચ ભૂત્વા અવસત્ । રત્નં કુત્ર અસ્તિ । કોઽપિ ન જાનાતિ ।

હિન્દી ભાવાર્થ

એક નગર મેં એક વીર રાજા થા । વહ દયાલુ ઔર કૃપાલુ થા । વહ એક બાર વહ તાલાબ કે કિનારે નહાને ગયા । વહાં ઉસને એક શેર કો એક હિરણી કો પકડતે દેખા । રાજા ને શેર કો માર ડાલા ઔર હિરણી કો બચા લિયા તબ હિરણી અપને રૂપ મેં લીટ આચી । વહ હિરણી એક અપ્સરા થી જો અપને પતિ કે સાથ વિહાર કે લિએ ઇસ જંગલ મેં આઈ થી ।

उसने राजा से उसकी जान बचाने के लिये कुछ माँगने को कहा । राजा ने उसके बारे में सोचा और एक अनोखा रत्न माँगा । उसने राजा को एक अनोखा रत्न दिया और गायब हो गई । रत्न पाकर राजा बहुत प्रसन्न हुआ वल उचित खेदरे के साथ अपने राज्य में चला गया ।

वल अपने मडल में गया और रानियों को रत्न दिखाया । रत्न को देखकर सभी रानियों के हृदय लोभ से भर गये । तीनों रानियों ने उसे पाने का प्रयास शुरू किया ।

पडले ने अपने जासूस को जाकर रत्न को यहाँ लाने का आदेश दिया । दूसरी सबसे भूबसूरत महिला अपने पति के पास गई और उससे बडलाने लगी । तीसरे ने अन्य दो रानियों के भोजन में विष डाल दिया ।

यहां पडली रानी के जासूस ने वल रत्न चुराकर उसे दे दिया । उसने रत्न छिपा दिया और भोजन खाकर मर गई । और राजा ने दूसरी को रत्न देने का वचन दिया । उसने भुशी-भुशी अपना भाना उस राजा को दिया जिसने उसे भाया और वल भी मर गया । राजा अपना वादा पूरा करने बिना मर गया इसलिये वल भूत के रूप में भटकता है । पडली रानी थोड़ी के लिये नरक में गई । मंत्रियों ने तीसरी रानी को राजहत्या के आरोप में देश से बाहर भेजा । राजा की अनुपस्थिति में उस राज्य में गृहविद्रोह हो गया । एक भयानक युद्ध से पूरा राज्य नष्ट हो गया । दूसरी सुंदर रानी बिना अलंकरण के और एक सन्यासिनी के रूप में रहने लगी । रत्न कहाँ है? कोई नहीं जानता ।

Translation

There was a brave king in a city. He was kind and gracious. Once he went to the lakeside to take a bath. There he saw a lion catching a deer. The king killed the lion and saved the deer. Then the deer returned to her form. That deer was an nymph who entered this forest to play with her husband.

She told the king to ask for something for saving her life. The king thought about it and asked for a unique gem. She gave the king a unique gem and disappeared. The king was very pleased to receive the gem. He went to his kingdom with a cheerful face.

He went to his palace and showed the queens the gem. The hearts of all the queens were filled with greed at the sight of the gem. The three queens began the effort to obtain it.

The first ordered her spy to go and bring the gem to her. The second most beautiful woman went to her husband and coaxed him. The third threw poison into the food of the other two queens.

Here the spy of the first queen stole the gem and gave it to her. She hid the gem, ate the meal and died. and the king promised to give the gem to the second queen. She gladly gave her food to the king who ate it and died too. The king died without fulfilling his promise so he wanders in the form of a ghost. The first queen went to hell due to stealing. The ministers sent the third queen out of the country on charges of murder of the king. there was a revolt in that kingdom in the absence of the king. The whole kingdom was destroyed in a terrible war. The second beautiful queen lived without adornment and as a hermit. Where is the gem? No one knows.

Written and translated in Hindi and English by samskrit dot samvadah at gmail.com

Ratnakanksha

pdf was typeset on April 6, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

